

ความพึงพอใจของครูต่อรูปแบบการบริหารการศึกษาโดยใช้

โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายที่ 6

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานีเขต 1

ศุภลักษณ์ พุนศรี*

บทคัดย่อ

วิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อรูปแบบการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานีเขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย คือ ครูของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 103 คน ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 4 ด้าน 40 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าที (Independent Sample t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของครูต่อรูปแบบการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานีเขต 1 ครูมีความพึงพอใจโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านการบริหารตนเองมากที่สุด ด้านการกระจายอำนาจน้อยที่สุด ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีเพศต่างกัน ประสิทธิภาพการทำงานต่างกันมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานีเขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านเมื่อพิจารณาแล้วไม่แตกต่าง คำสำคัญ ได้แก่ รูปแบบ หมายถึง แผนภาพของกระบวนการ หรือแนวทางที่ดำเนินไปอย่างมีขั้นตอน ซึ่ง จะนำไปสู่เป้าหมายของการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน และ การบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน หมายถึง การบริหารการศึกษาขึ้นพื้นฐานตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่บริหารโดยยึดหลักการใน 4 ด้าน คือ 1) ด้านกระจายอำนาจ 1) ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม 3) ด้านการบริหารตนเอง และ 4) ด้านการตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชนในการบริหารและจัดการการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป

*นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บทนำ

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในหมวด 5 ที่ว่าด้วยการบริหาร และจัดการศึกษานั้น ได้บัญญัติเกี่ยวกับเรื่องของการกระจายอำนาจไว้ในมาตรา 39 ที่กำหนดให้ กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง และในการบริหารสถานศึกษานั้น ในมาตรา 40 ได้บัญญัติให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ให้ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ และให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ เพราะรัฐมองเห็นว่า การจัดการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกัน เพื่อให้การจัดการศึกษาของประเทศไทยเป็นไปอย่างมีคุณภาพ (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542) ตามแนวคิดและสาระของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่ กำหนดให้มีการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษา เพิ่มอำนาจการตัดสินใจให้กับสถานศึกษาใน การปฏิบัติงานให้มากขึ้น โดยต้องใช้พลังความรู้ความสามารถ และพลังความคิดจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายในการจัดการศึกษาของโรงเรียนนั้นแนวคิดนี้เป็นแนวคิดของการบริหารโดยใช้โรงเรียน เป็นฐาน (School-Based Management : SBM) ที่มุ่งให้สถานศึกษามีอิสระ และมีความคล่องตัวใน การบริหารงานในด้านต่างๆ เปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการ

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ทำให้เกิดแนวคิดเรื่องการกระจายอำนาจขึ้น ดังจะเห็นได้จาก รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ร่าง) 2550 ได้กำหนดเกี่ยวกับเรื่องการจัดการศึกษา และการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชนมาตรา 80รัฐต้อง ดำเนินการตามแนวนโยบายด้านสังคม การสาธารณสุข การศึกษา และวัฒนธรรม ดังต่อไปนี้(1) คุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน สนับสนุนการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาปฐมวัย ส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชาย เสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของสถาบันครอบครัวและชุมชน รวมทั้งต้องสงเคราะห์และจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุ ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพึ่งพาตนเองได้(2) ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาระบบสุขภาพที่เน้นการสร้างเสริมสุขภาพอันนำไปสู่สภาวะที่ยั่งยืนของประชาชน รวมทั้งจัดและส่งเสริมให้สนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนา และเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

(5) ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาวิจัยในศิลปวิทยาการแขนงต่าง ๆ และเผยแพร่ข้อมูลผลการศึกษา วิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนการศึกษาวิจัยจากรัฐ (6) ส่งเสริมและสนับสนุนความรู้รัก

สามัคคีและการเรียนรู้ ปลุกจิตสำนึก และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติ ตลอดจนค่านิยมอันดีงามและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ในมาตรา 43 ว่าการจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมาตรา 81 ได้กำหนดหน้าที่ของรัฐในการจัดการศึกษา และสนับสนุนให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมใน การจัดการศึกษาอบรม ให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษา แห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม พัฒนา วิชาชีพครูและ ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย.2550)

ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2565) กำหนดวัตถุประสงค์ เกี่ยวกับการกระจายอำนาจไว้ในข้อ 3.ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้าง ศักยภาพคน (1) การ พัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิตให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศ โดยพัฒนาเริ่มตั้งแต่ใน ครรภ์และต่อเนื่องไปตลอดช่วงชีวิต

(2) การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ เท่าเทียมและทั่วถึง

(3) การสร้างเสริมให้คนมีสุขภาวะที่ดี (4) การสร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทยให้เอื้อต่อการ พัฒนาค้น ปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ 4 ใหม่ ได้แก่

(1) พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ให้มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ตั้งแต่ปฐมวัย สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและ แสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตสามารถสื่อสาร คิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา ริเริ่มสร้างสรรค์มีจิต สาธารณะมีระเบียบวินัย คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม ทำงานเป็นกลุ่มได้ มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรมค่านิยมจิตสำนึกและภูมิใจในความเป็นไทย ก้าวทันโลก เป็นกำลังคนที่มีคุณภาพ มี ทักษะความรู้พื้นฐานที่จำเป็นสมรรถนะ ความรู้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีโอกาส เรียนรู้อย่างเท่าเทียมเสมอภาคโดยการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและเรียนรู้และผลิตและพัฒนา กำลังคนที่มีคุณภาพ มีสมรรถนะ และความรู้ความสามารถ (2) พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ ให้เป็นผู้ เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่ามีระบบกระบวนการผลิตและพัฒนาครู คุณาจารย์และบุคลากร ทางการศึกษา มีคุณภาพมาตรฐานเหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง สามารถดึงดูดคนเก่งและคนดีมีใจรักมาเป็นครูมีปริมาณเพียงพอและความสามารถ จัดการเรียนการ สอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง มีสภวิชาชีพที่ เข้มแข็ง บริหารจัดการตามหลัก

ธรรมาภิบาลให้มีคุณภาพที่ดี โดยการพัฒนากระบวนการผลิตครูคุณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา การ พัฒนาครู คุณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาและการใช้คุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ทั้ง ในระบบ นอกกระบบและแหล่งเรียนรู้ตามอัธยาศัยเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และ(4) พัฒนา คุณภาพการบริหารจัดการใหม่ มุ่งเน้นการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองชุมชน ภาคเอกชนและทุกภาค

ส่วน มีระบบการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล มีความโปร่งใส เป็นธรรมตรวจสอบได้ มีการนำระบบและวิธีการบริหารจัดการแนวใหม่มาใช้ควบคู่กับการสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลง การบริหารจัดการการเงินและงบประมาณที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนเลือกรับบริการ โดยการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้กับสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษา พัฒนาระบบธรรมาภิบาลให้มีความโปร่งใส เป็นธรรม มีระบบการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ พัฒนาการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพพัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาและสนับสนุนการศึกษาและเรียนรู้ได้มากขึ้นและพัฒนาระบบบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษาให้มีคุณภาพ 4. โครงการที่สำคัญตามนโยบายรัฐบาลและจุดเน้นของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ โครงการที่มีความสำคัญเร่งด่วนตามนโยบายรัฐบาลและจุดเน้นของรัฐมนตรีว่าการ(กรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษา : แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2552-2559)

การศึกษาครั้งนี้จึงได้เห็นความสำคัญของการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของครูต่อรูปแบบการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานีเขต 1 เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาโดยใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ต่อการพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการทำงานขององค์กร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อรูปแบบการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานีเขต 1 โดยจำแนกตามเพศ และประสบการณ์ทำงานที่ต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง ครูของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานีเขต 1 จำนวน 11 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 103 คน โดยใช้การประมาณค่าของตารางเครชีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) การเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ตัวแปรที่ใช้ศึกษาได้แก่ ตัวแปรต้น คือ เพศ ประสบการณ์ทำงาน ตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจของครูต่อรูปแบบการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานีเขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของครูต่อรูปแบบการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานีเขต 1 มีวิธีการดำเนินการ ดังนี้ ประเภทของข้อมูล เป็นข้อมูลเชิงปริมาณลักษณะเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาเอง เป็นแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง Index of Congruence (IOC) และค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 โดยผ่านการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแล้ว ประกอบไปด้วย 3 ตอน คือ 1. ข้อมูลส่วนบุคคล 2. เนื้อหาที่จะทำวิจัยลักษณะแบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ 3. ข้อเสนอแนะ (คำถามปลายเปิด)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูต่อรูปแบบการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานีเขต 1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. เปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อรูปแบบการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานีเขต 1 จำแนกตามเพศ โดยใช้ (Independent Sample t-test)
4. เปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อรูปแบบการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานีเขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ใช้การวิเคราะห์หาค่าความแปรปรวนทางเดียว (One - Way Anglysis of Variance) หากมีความคิดเห็นแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะเปรียบเทียบค่าคะแนนเป็นรายคู่

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง 103 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงาน 35 – 40 ปีมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป และต่ำกว่า 30 ปีน้อยที่สุด

2. ความพึงพอใจของครูต่อรูปแบบการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานีเขต 1 ครูมีความคิดเห็นโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการกระจายอำนาจ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการบริหารตนเอง โดยด้านการบริหารตนเองมากที่สุด และด้านการกระจายอำนาจน้อยที่สุด

3. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานีเขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่าง

4. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความพึงพอใจของครูต่อรูปแบบการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานีเขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่าง

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องความพึงพอใจของครูต่อรูปแบบการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานีเขต 1 พบว่า ประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การแสดงความพึงพอใจของครูต่อรูปแบบการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานีเขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาจากส่วนกลาง ไปยังหน่วยปฏิบัติ คือ สถานศึกษาโดยตรง โดยให้สถานศึกษามีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ มีความอิสระในการตัดสินใจ และบริหารจัดการทั้งในด้าน วิชาการ งบประมาณ การเงิน บุคลากร และการบริหารทั่วไป โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ ตัวแทนครู ตัวแทนชุมชน ตัวแทนศิษย์เก่า ร่วมกันบริหารสถานศึกษาให้เป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน และชุมชนมากที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของ ยาเบ็น เรื่องจรรยาบรรณ (2552) เมื่อพิจารณาความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยมีความพึงพอใจรายด้านด้านการบริหารตนเองมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการตอบสนองความต้องการของชุมชน และด้านการมีส่วนร่วม และอันดับสุดท้ายคือ ด้านการกระจายอำนาจ เนื่องมาจากรูปแบบการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนภายในกลุ่มเครือข่ายมีการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมของสมาชิกทุกคนมีความสามัคคีกันช่วยเหลือซึ่งกันและกันการให้ความสำคัญต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานในรูปแบบที่ครูได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรีชา อนุโต (2557) การบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนคร

นครศรีธรรมราช การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครศรีธรรมราชและเปรียบเทียบการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครศรีธรรมราช จำแนกตามตำแหน่ง และตามประเภทการทำงาน ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครศรีธรรมราช ทั้งภาพรวมและ รายด้านมีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมากทุกด้านพบว่า ด้านการบริหารวิชาการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล ส่วนด้านการบริหารทั่วไปมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งอภิปรายในแต่ละด้าน ได้ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านการกระจายอำนาจ โดยภาพรวมและรายข้อ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก แสดงว่า สถานศึกษาดำเนินงานด้านงบประมาณการเงินได้ถูกต้อง มีการติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ สรุปผล และนำไปปรับปรุงแก้ไข และจัดวางโครงสร้างการบริหารงานบุคคลที่เป็นระบบ การกระจายอำนาจการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การถ่ายโอนอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบและการตัดสินใจจากส่วนกลางหรือศูนย์รวมอำนาจไปสู่ส่วนต่าง ๆ ขององค์กร โดยให้ทุกส่วนขององค์กรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การบริหารและกระบวนการทางกฎหมายที่จะมอบอำนาจ ชี้แนะและความรับผิดชอบให้แก่ท้องถิ่นในการตัดสินใจเกี่ยวกับ การบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 โครงสร้างงานสถานศึกษาตั้งแต่ การบริหารงานวิชาการ งานบุคลากร งานงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป เพื่อให้สถานศึกษาและชุมชนมีอิสระในการบริหารจัดการศึกษา วัชรชัย สุวรรณไตร (2554) สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรกมล เพิ่มผล(2554) ที่ศึกษา 1) ระดับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนเทศบาล 2) ระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนเทศบาล 3) หาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของครูครูในโรงเรียนเทศบาล 4) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนเทศบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนเทศบาลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วม การบริหารตนเอง การตรวจสอบและถ่วงดุล อยู่ในระดับมาก

ด้านที่ 2 ด้านการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมและรายข้อ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก แสดงว่า อีกประการหนึ่งของการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คือ “การมีส่วนร่วม” ซึ่งเป็นการมีส่วนร่วมจากทุก ๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน ทั้งในรูปของคณะกรรมการ หน่วยงาน องค์กร บุคคล ทั้งภาครัฐและเอกชน ของชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ การมีคณะกรรมการโรงเรียน เป็นสิ่งหนึ่งที่แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนได้นำแนวคิดเรื่องการมีส่วนร่วมเข้ามาดำเนินการ การมีส่วนร่วม หมายถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน การพัฒนาทั้งในการแก้ไขปัญหา

และป้องกันปัญหาโดยเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม ร่วมกำหนดนโยบาย ร่วมวางแผน ตัดสินใจและปฏิบัติตามแผน ร่วมตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุก

ระดับ ร่วมติดตามประเมินผลและรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบถึงประชาชน ชุมชนและ เครือข่ายทุกรูปแบบในพื้นที่ สถาบันพระปกเกล้า (2553) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ โภค สวัสดิ์ (2550) ที่ศึกษา สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาในสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษายโสธรเขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนครูที่เป็น คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้แทนผู้ปกครองที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษา จำแนกตาม ตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน พบว่า สถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธรเขต 1 มีการการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ด้านที่ 3 ด้านการบริหารตนเอง โดยภาพรวมและรายข้อ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก แสดงว่า หลักการบริหารตนเอง (Self-managing) ในระบบการศึกษาทั่วไป มักจะกำหนดให้ โรงเรียนเป็นหน่วยปฏิบัติตามนโยบายของส่วนกลาง โรงเรียนไม่มีอำนาจอย่างแท้จริง สำหรับการ บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานนั้น ไม่ได้ปฏิเสธเรื่องการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย และนโยบาย ของส่วนรวม แต่มีความเชื่อว่าวิธีการทำงานให้บรรลุเป้าหมายนั้นทำได้หลายวิธี การบริหารตนเอง ตามหลักบริหารทั่วไป หมายถึงการทำให้งานต่างๆที่ตั้งเป้าหมายไว้สำเร็จลุล่วงด้วยคืออย่างมี ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ความหมายโดยทั่วไป หมายถึงวิธีการดำ เนินการควบคุมปรับปรุง และพัฒนาตนเองเพื่อความงอกงามของชีวิตในด้านต่างๆ อารีย์ สุขก้องวารี (2550) สอดคล้องกับ งานวิจัยของ ภิญญา มาศ คำมา (2556) ที่ศึกษา แนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของ โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอปง จังหวัดพะเยา พบว่า สภาพทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็น ฐาน โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก คือ หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล หลักการ กระจายอำนาจ หลักการมีส่วนร่วม หลักการบริหารตนเอง หลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้ ประชาชนและหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล มีการดำเนินงานเป็นจริงอยู่ในระดับมาก

ด้านที่ 4 ด้านการตอบสนองความต้องการของชุมชน โดยภาพรวมและรายข้อ มีความพึง พอใจอยู่ในระดับมาก แสดงว่า ส่วนร่วมของประชาชนว่า หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มการพิจารณาตัดสินใจการร่วมปฏิบัติและการร่วมรับผิดชอบในเรื่อง ต่าง ๆ หมายถึง การวางแผนขององค์กรให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมว่าสังคมคาดหวัง ให้สถานศึกษา ตอบสนองในด้านใดบ้าง ความต้องการของสังคมเป็นสิ่งที่สังคมมุ่งหวังและ ต้องการจากองค์กรนั้นตอบสนองทางด้านใดต่อสังคม ซึ่งจะเปลี่ยนแปลงไปตามการเปลี่ยนแปลง ของสังคมเกื้อกูล ขวัญทอง (2555) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภิญญา มาศ คำมา (2556) ที่ศึกษา แนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอปง จังหวัดพะเยา พบว่า สภาพทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก คือ หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล หลักการกระจายอำนาจ หลักการมีส่วนร่วม หลักการบริหาร

ตนเอง หลักการคืบหน้าการจัดการศึกษาให้ประชาชนและหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล มีการดำเนินงานเป็นจริงอยู่ในระดับมาก

2. จากผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อรูปแบบการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานีเขต 1 ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 103 คน ที่มีต่อความพึงพอใจของครูต่อรูปแบบการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานีเขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าโดยภาพรวมและรายด้านพบว่าไม่แตกต่าง เพราะประสบการณ์ หมายถึง ความชัดเจนที่เกิดจากการกระทำหรือได้พบเห็นมา และประสบการณ์ก็เป็นสิ่งที่มีคุณค่าในการเรียนรู้ทุก ๆ ด้าน ประสบการณ์ที่มีผลต่อการสร้างสรรค์ศิลปะมีอยู่ 2 ลักษณะ ดังนี้ 1) ประสบการณ์ตรง เป็นประสบการณ์ที่เราได้ปะทะหรือสัมผัสด้วยตัวเองได้พบเอง กระทำเอง ได้ยินได้ฟังเอง 2) ประสบการณ์รอง หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า "ประสบการณ์ทางอ้อม" เป็นประสบการณ์ที่ได้รับการถ่ายทอดหรือรับรู้มาอีกทอดหนึ่ง (วิจิณีเดีย, 2558) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรียา อนุโต (2557) ที่ศึกษา การบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล นครศรีธรรมราชและเปรียบเทียบการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครศรีธรรมราช จำแนกตามตำแหน่งและตามประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดเทศบาล นครศรีธรรมราช จำนวน 52 คน ครูผู้สอนโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครศรีธรรมราช จำนวน 237 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 289 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่า เบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่า t- test ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครศรีธรรมราช จำแนกตามตำแหน่ง และตามประสบการณ์การทำงาน ทั้งภาพรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกัน ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนมีการบริหารจัดการที่ไม่แตกต่างกัน ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 20 ปี และ 20 ปีขึ้นไปมีการบริหารจัดการที่ไม่แตกต่างกัน และรายด้านไม่แตกต่าง ครูที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจของครูต่อรูปแบบการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานีเขต 1 ไม่แตกต่าง อาจสืบเนื่องมาจาก ครูไม่ว่าเพศหญิงหรือเพศชายมีสิทธิเสรีภาพและโอกาสในการทำงานที่เป็นระบบ สามัคคีช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน จึงส่งผลให้ครูมีความพึงพอใจในรูปแบบการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรเปิดโอกาสด้านความพร้อมที่จะตรวจสอบได้ ควรให้คณะกรรมการทุกฝ่ายได้รับรู้กระบวนการทำงาน
2. การสร้างแรงจูงใจผู้บริหารควรสร้างแรงจูงใจให้บุคคลในองค์กรร่วมมือกันทำงานอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อบรรลุผลสัมฤทธิ์

เอกสารอ้างอิง

- กรกมล เพิ่มผล. (2554). การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารวิชาการของครูในโรงเรียนเทศบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี
- ขุนชัย ทวยเวียง. (2551). การบริหารวิชาการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 คม. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- จักรพันธ์ ยั่งยืน. ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยบูรพา. 2553.
- ณรงค์ โภคสวัสดิ์. (2550). สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1. วิทยานิพนธ์ กศ. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. ม.ป.ท.
- ภิญญา มาศ คำมา. (2556). แนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอโป่ง จังหวัดพะเยา. วิทยานิพนธ์ .ม.ป.ท.
- ปรีชา อนุโต. (2557). การบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช. ม.ป.ท.
- ยาเป็น เรื่องจรรยา. (2556). การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. สืบค้นเมื่อ 2 พฤษภาคม 2560, จาก : http://www.kroobannok.com/blog/view.php?article_id=20410.
- วาสนา สายทอง. แนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาใน อำเภอแม่จังก์. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 2. 2552.
- วันชัย กล้าเอี่ยม . (2551). สภาพและปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลงบุรี. ม.ป.ท.
- วัชรพล สุดสายเนตร. (2556). การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๓.

สารนิพนธ์มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

วาสนา สายทอง. (2553). แนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาในอำเภอ
แม่वंก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 2. วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครสวรรค์.

วัชรชัย สุวรรณไตรศรี. (2556). การกระจายอำนาจการบริหารสถานศึกษา.

สืบค้นเมื่อ 2 พฤษภาคม 2560, จาก : <https://watchsuw.wordpress.com/2010/11/03/47/>.